

กระทรวงแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี ดินแดง
กทม. ๑๐๔๐๐

90 มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง การบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- อ้างถึง ๑. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๓/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐
๒. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลังสิ้นสุดการจดทะเบียน
๓. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ เรื่อง ขยายระยะเวลาการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและการทำงานของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล และกิจการแปรรูปสัตว์น้ำ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน (กนร.) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
๓. แนวทางการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย
๔. แผนผังขั้นตอนการดำเนินการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าว

ด้วยกระทรวงแรงงาน ขอเสนอเรื่อง การบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๗ ที่กำหนดให้ต้องเสนอเรื่องนี้ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงแรงงาน ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงแรงงานแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และปัญหาแรงงานต่างด้าว สัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา ทำงานผิดกฎหมาย โดยการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและอนุญาตทำงาน ซึ่งในระหว่างการผ่อนผันได้ประสานประเทศต้นทางให้เข้ามาพิสูจน์สัญชาติเพื่อรับรองว่าแรงงานเป็นคนชาติของประเทศตน โดยการออกหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) เอกสารเดินทาง (Travel Document) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) เป็นหลักฐาน ปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวที่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติไปแล้วจำนวน ๑,๑๘๗,๔๑๑ คน ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติอีก จำนวน ๘๑๑,๘๒๙ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๖ ม.ค. ๒๕๖๑)

๑.๒ แรงงานต่างด้าวที่พิสูจน์สัญชาติไปแล้ว และแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ ประกอบด้วยกลุ่มต่างๆ ดังนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ ๖ ม.ค. ๒๕๖๑)

๑.๒.๑ แรงงานต่างด้าวที่ทำงานในกิจการประมงทะเล และกิจการแปรรูปสัตว์น้ำ ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานถึงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จำนวน ๙๓,๐๘๙ คน ได้ผ่านการพิสูจน์สัญชาติไปแล้วจำนวน ๔๔,๔๓๒ คน ซึ่งแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติดังกล่าว ได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ส่วนแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ จำนวน ๔๘,๖๕๗ คน ระยะเวลาการผ่อนผัน ได้สิ้นสุดลงแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ (มติคณะรัฐมนตรีที่อ้างถึง ๒ - ๓)

๑.๒.๒ แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา ที่ได้ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไข ข้อขัดข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงาน ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๗๒๗,๔๗๓ คน ได้ผ่านการพิสูจน์สัญชาติไปแล้ว จำนวน ๕๓๔,๓๒๑ คน ซึ่งแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติดังกล่าวได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ส่วนแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ จำนวน ๑๙๓,๑๕๒ คน จะสิ้นสุดการผ่อนผันในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติที่อ้างถึง ๑)

๑.๒.๓ แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา ที่ถือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มี สัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๑๗๘,๖๗๘ คน ได้ผ่านการพิสูจน์สัญชาติไปแล้ว จำนวน ๖๐๘,๖๕๘ คน ซึ่งแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์ สัญชาติดังกล่าว ได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ และสามารถขอต่ออายุได้อีกถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ ส่วนแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ จำนวน ๕๗๐,๐๒๐ คน จะสิ้นสุดการผ่อนผันในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ (มติคณะรัฐมนตรีที่อ้างถึง ๒)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ นายจ้าง ผู้ประกอบการ ยังมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวต่อไป

๒.๒ การพิสูจน์สัญชาติเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างกระทรวงแรงงาน และทางการ ประเทศต้นทาง (กัมพูชา ลาว เมียนมา) ที่ส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาในประเทศไทยเพื่อดำเนินการพิสูจน์สัญชาติ แรงงานของประเทศตน ที่ผ่านมาการพิสูจน์สัญชาติล่าช้าไม่เป็นไปตามที่กำหนด ดังนี้

๒.๒.๑ การดำเนินการของประเทศต้นทาง

กัมพูชา ตั้งศูนย์พิสูจน์สัญชาติในจังหวัดระยอง สงขลา และกรุงเทพฯ รวมทั้ง ๓ แห่ง พิสูจน์สัญชาติได้วันละประมาณ ๑,๕๐๐ คน มีแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ จำนวน ๔๓๑,๑๘๖ คน เมื่อประมาณการจำนวนแรงงานต่างด้าวดังกล่าวแล้วเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการ ให้แล้วเสร็จได้ทันภายในกำหนด เนื่องจากศูนย์พิสูจน์สัญชาติมีจำนวนน้อย ไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง แรงงานต่างด้าวต้องเดินทางเป็นระยะทางไกลเพื่อไปพิสูจน์สัญชาติ

ลาว ตั้งศูนย์พิสูจน์สัญชาติในกรุงเทพมหานคร ๑ แห่ง เฉพาะกลุ่มแรงงาน ต่างด้าวที่ได้รับการผ่อนผันซึ่งถือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย(บัตรสีชมพู) พิสูจน์สัญชาติแรงงาน ได้ประมาณวันละ ๒๐๐ - ๓๐๐ คน มีแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ จำนวน ๕๐,๗๐๓ คน สำหรับแรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่ผ่อนผันให้ทำงานตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการบริหารจัดการ การทำงานของคนต่างด้าว จำนวน ๘๗,๗๕๒ คน ทางลาวยังไม่เข้ามาพิสูจน์สัญชาติ แต่ให้แรงงานเดินทาง กลับประเทศ และหากต้องการทำงานให้กลับเข้ามาทำงานในประเทศไทยตามบันทึกความตกลงหรือบันทึก ความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ (MOU)

/ เมียนมา...

เมียนมา ตั้งศูนย์พิสูจน์สัญชาติ จำนวน ๔ แห่ง ในจังหวัด เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ สมุทรสาคร (๒ แห่ง) สมุทรปราการ ระนอง สงขลา และหน่วยบริการเคลื่อนที่ในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี ซึ่งทุกแห่งรวมกันแล้วสามารถพิสูจน์สัญชาติได้วันละประมาณ ๗,๐๐๐ คน มีแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ จำนวน ๓๒๙,๔๔๐ คน ประเมินการว่าสามารถดำเนินการเสร็จได้ทันภายในกำหนด แต่ด้วยปริมาณแรงงานต่างด้าวที่มีเป็นจำนวนมากจึงทำให้การดำเนินการไม่สะดวก และต้องรอคิวเป็นเวลานาน

๒.๒.๒ การแก้ไขปัญหา ข้อขัดข้องของกระทรวงแรงงาน

(๑) จัดคิว โดยกำหนดนัดหมายแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง มาพิสูจน์สัญชาติ โดยการนัดวัน เวลาที่ให้บริการในแต่ละพื้นที่ (รายจังหวัด) โดยจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับจำนวนและความสามารถในการพิสูจน์สัญชาติของศูนย์พิสูจน์สัญชาติ

(๒) เคลื่อนที่ กระทรวงแรงงานขอความร่วมมือประเทศต้นทางให้บริการในลักษณะศูนย์บริการเคลื่อนที่ไปให้บริการในพื้นที่จังหวัดต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินการ

(๓) เร่งรัดให้ดำเนินการพิสูจน์สัญชาติอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นไปอย่างสุจริต เพื่ออำนวยความสะดวกแก่แรงงานต่างด้าวประเทศของตน

๒.๓ เพื่อให้การบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีฐานข้อมูลที่ครบถ้วนเพียงฐานเดียวเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงข้อมูลซึ่งกันและกัน เพื่อใช้ประโยชน์โดยใช้เลขประจำตัว ๑๓ หลักที่ออกโดยกรมการปกครองเป็นฐานในการอ้างอิง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๓.๑ แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา ที่ทำงานในกิจการประมงทะเล และกิจการแปรรูปสัตว์น้ำ ที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ จำนวน ๔๘,๖๕๗ คน ตามข้อ ๑.๒.๑ ได้สิ้นสุดการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานแล้วเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แต่ผู้ประกอบการในภาคประมงทะเล และแปรรูปสัตว์น้ำยังมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวต่อไป จึงจำเป็นต้องหามาตรการในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

๓.๒ แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา ที่ได้ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ จำนวน ๑๙๓,๑๕๒ คน ตามข้อ ๑.๒.๒ ได้สิ้นสุดการผ่อนผันในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ประเมินจากสถิติแล้วเห็นว่าไม่สามารถพิสูจน์สัญชาติได้ทันภายในกำหนด ซึ่งจะส่งผลให้แรงงานต่างด้าวไม่สามารถอยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้อย่างถูกกฎหมายต่อไป

๔.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ขอความเห็นชอบคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้กระทรวงมหาดไทย ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๑ แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา ที่ทำงานในกิจการประมงทะเล และกิจการแปรรูปสัตว์น้ำ

(๑) แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้ว

แรงงานต่างด้าวได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ไปแล้วก่อนหน้านี้ จำนวน ๔๔,๔๓๒ คน ให้ทำงานต่อไปจนครบกำหนดระยะเวลาการอนุญาต ไม่มีกรณีที่ต้องดำเนินการ

(๒) แรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ

แรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ ซึ่งใบอนุญาตทำงานหมดอายุไปแล้วเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จำนวน ๔๘,๖๕๗ คน เห็นควรผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ โดยแรงงานต่างด้าวจะต้องมารายงานตัวเพื่อปรับปรุงทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยใหม่ ตรวจสอบสุขภาพ ประกันสุขภาพ (กรณีกิจการนายจ้างไม่เข้าประกันสังคม) และขออนุญาตทำงาน ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑) กรณีแรงงานต่างด้าวมารายงานตัวเพื่อปรับปรุงทะเบียนประวัติ (ก่อนการพิสูจน์สัญชาติ) ตรวจสอบสุขภาพ ประกันสุขภาพ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งแรงงานต่างด้าวจะได้รับบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยใหม่ ให้ใช้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยใหม่ที่ได้รับเป็นหลักฐานแสดงการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงาน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเดินทางไปพิสูจน์สัญชาติ ทั้งนี้ ไม่เกินวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

๒) กรณีแรงงานต่างด้าวเดินทางไปพิสูจน์สัญชาติ โดยที่ยังไม่ได้มารายงานตัวเพื่อปรับปรุงทะเบียนประวัติ ตรวจสอบสุขภาพ ประกันสุขภาพ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด และยังไม่ได้รับบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยใหม่ ให้ใช้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพูเดิม) เป็นหลักฐานแสดงการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงาน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเดินทางไปพิสูจน์สัญชาติ ทั้งนี้ ไม่เกินวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

๓) เมื่อแรงงานต่างด้าวผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้วจะได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๔) กรณีแรงงานต่างด้าวไม่มารายงานตัวเพื่อปรับปรุงทะเบียนประวัติ ตรวจสอบสุขภาพ ประกันสุขภาพ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ จะไม่สามารถพิสูจน์สัญชาติและทำงานต่อไปได้หลังวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

๔.๑.๒ แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา ที่ได้ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ที่ผ่านการคัดกรองความสัมพันธ์นายจ้าง - ลูกจ้าง

(๑) แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้ว

แรงงานต่างด้าวที่ได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ไปแล้วก่อนหน้านี้ จำนวน ๕๓๔,๓๒๑ คน เห็นควรประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานต่อไปถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยให้แรงงานต่างด้าวมารายงานตัวเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ตรวจสอบสุขภาพ ประกันสุขภาพ (กรณีกิจการนายจ้างไม่เข้าประกันสังคม) และขออนุญาตทำงาน ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

(๒) แรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ

แรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ ซึ่งระยะเวลาการผ่อนผันจะสิ้นสุดในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๔๓,๑๕๒ คน เห็นควรผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อพิสูจน์สัญชาติ

ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ โดยแรงงานต่างด้าวจะต้องมารายงานตัวเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ตรวจสุขภาพ ประกันสุขภาพ (กรณีกิจการนายจ้างไม่เข้าประกันสังคม) และขออนุญาตทำงาน ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑) กรณีแรงงานต่างด้าวมารายงานตัวเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติ (ก่อนการพิสูจน์สัญชาติ) ตรวจสุขภาพ ประกันสุขภาพ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งแรงงานต่างด้าวจะได้รับบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ให้ใช้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับเป็นหลักฐานแสดงการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงาน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเดินทางไปพิสูจน์สัญชาติ ทั้งนี้ไม่เกินวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

๒) กรณีแรงงานต่างด้าวเดินทางไปพิสูจน์สัญชาติ โดยที่ยังไม่ได้มารายงานตัวเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติ ตรวจสุขภาพ ประกันสุขภาพ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด และยังไม่ได้รับบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ให้ใช้หนังสือรับรองการเดินทางไปตรวจสัญชาติในราชอาณาจักร หรือหนังสือรับรองการเดินทางไปนอกราชอาณาจักร (ใบจับคู่เดิม) เป็นหลักฐานแสดงการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงาน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเดินทางไปพิสูจน์สัญชาติ ทั้งนี้ ไม่เกินวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

๓) เมื่อแรงงานต่างด้าวผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้วจะได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓

๔) กรณีแรงงานต่างด้าวไม่มารายงานตัวเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติ ตรวจสุขภาพ ประกันสุขภาพ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ จะไม่สามารถพิสูจน์สัญชาติและทำงานต่อไปได้หลังวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

๔.๑.๓ แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา ที่ถือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ซึ่งได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

(๑) แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้ว

แรงงานต่างด้าวได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร และอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ไปแล้วก่อนหน้านี้ จำนวน ๖๐๘,๖๕๘ คน เห็นควรประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานต่อไปถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยแรงงานต่างด้าวจะต้องมารายงานตัวเพื่อปรับปรุงทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยใหม่ ตรวจสุขภาพ ประกันสุขภาพ (กรณีกิจการนายจ้างไม่เข้าประกันสังคม) และขออนุญาตทำงาน ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

(๒) แรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ

แรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ ซึ่งระยะเวลาการผ่อนผันจะสิ้นสุดในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๕๗๐,๐๒๐ คน เห็นควรผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ โดยแรงงานต่างด้าวจะต้องมารายงานตัวเพื่อปรับปรุงทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยใหม่ ตรวจสุขภาพ ประกันสุขภาพ (กรณีกิจการนายจ้างไม่เข้าประกันสังคม) และขออนุญาตทำงาน ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑) กรณีแรงงานต่างด้าวมารายงานตัวเพื่อปรับปรุงทะเบียนประวัติ (ก่อนการพิสูจน์สัญชาติ) ตรวจสอบสภาพ ประกันสุขภาพ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งแรงงานต่างด้าวจะได้รับบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยใหม่ ให้ใช้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยใหม่ที่ได้รับเป็นหลักฐานแสดงการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงาน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเดินทางไปพิสูจน์สัญชาติ ทั้งนี้ ไม่เกินวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

๒) กรณีแรงงานต่างด้าวเดินทางไปพิสูจน์สัญชาติ โดยที่ยังไม่ได้มารายงานตัวเพื่อปรับปรุงทะเบียนประวัติ ตรวจสอบสภาพ ประกันสุขภาพ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด และยังไม่ได้รับบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยใหม่ ให้ใช้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพูเดิม) เป็นหลักฐานแสดงการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงาน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเดินทางไปพิสูจน์สัญชาติ ทั้งนี้ ไม่เกินวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

๓) เมื่อแรงงานต่างด้าวผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้วจะได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร และอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓

๔) กรณีแรงงานต่างด้าวไม่มารายงานตัวเพื่อปรับปรุงทะเบียนประวัติ ตรวจสอบสภาพ ประกันสุขภาพ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ จะไม่สามารถพิสูจน์สัญชาติและทำงานต่อไปได้หลังจากวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

๔.๒ เพื่อให้การดำเนินการตามข้อ ๔.๑ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งจะต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน โดยสำนักงานประกันสังคม กรมการจัดหางาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ และมีกระบวนการเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๕. ผลกระทบ

๕.๑ เนื่องจากแรงงานต่างด้าวมีหลายกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีแนวทางในการดำเนินการที่แตกต่างกัน นายจ้างจะต้องรับรู้ว่าคุณจ้างของตนเป็นแรงงานในกลุ่มใด โดยจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำมาตรการสร้างความรับรู้ ความเข้าใจให้กับนายจ้างและลูกจ้าง

๕.๒ จะมีการเคลื่อนไหวของนายจ้าง แรงงานต่างด้าว เพื่อดำเนินการตามที่กำหนด จึงจำเป็นต้องประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานด้านความมั่นคง ให้รับทราบแนวทางการดำเนินการ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบด้วย

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๖.๑ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล โดยให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวที่มีประสิทธิภาพ

๖.๒ งบประมาณจากต้นสังกัดของแต่ละหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ

๖.๓ กองทุนเพื่อการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

๗. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ คณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ด้านแรงงาน (กนร.) ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน อาทิ กระทรวงกลาโหม กระทรวง

มหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมคณะกรรมการทั้งสิ้น ๓๕ คน ได้ประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน ที่ประชุมมีมติเห็นชอบการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๗.๒ กระทรวงแรงงานได้เชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมประชุมพิจารณา ร่าง ประกาศกระทรวงมหาดไทย ในวันจันทร์ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบอนุมัติให้กระทรวงมหาดไทย ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าวเพื่อจัดระบบฐานข้อมูลในประเทศไทย ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ

๘. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒

๘.๒ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

๘.๓ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐

๙. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงแรงงานขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

๙.๑ ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา ที่ทำงานในกิจการประมงทะเล และกิจการแปรรูปสัตว์น้ำ แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา ที่ได้ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวที่ผ่านการคัดกรองความสัมพันธ์นายจ้าง - ลูกจ้าง และแรงงานต่างด้าวที่ถือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ กรณีแรงงานต่างด้าวพิสูจน์สัญชาติแล้วจะผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงาน โดยตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ และสำหรับแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในกิจการประมงทะเล และกิจการแปรรูปสัตว์น้ำ ให้ตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ กรณียังไม่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติจะผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ เมื่อผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้วจะตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ และสำหรับแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในกิจการประมงทะเล และกิจการแปรรูปสัตว์น้ำ ให้ตรวจลงตรา (Visa) ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ รายละเอียดปรากฏตามข้อ ๔ สำระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๙.๒ ให้ทุกจังหวัดรวมทั้งกรุงเทพมหานคร ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการจัดตั้งฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวให้มีเอกภาพเป็นฐานเดียวกัน ชื่อว่า “คณะกรรมการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยจังหวัด...” โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธาน และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดเป็นกรรมการ อาทิ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน กรุงเทพมหานคร โดยมีจัดหางานจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดี

กรมการจัดหางาน หรือผู้ที่อธิบดีกรมการจัดหางานมอบหมายเป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน เป็นกรรมการและเลขานุการ ภายใต้การกำกับดูแลของอธิบดีกรมการจัดหางาน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการจัดตั้งและกำกับดูแลการดำเนินการของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำกับดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับศูนย์พิสูจน์สัญชาติของประเทศต้นทาง และจัดทำฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวในจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

๔.๓ ให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จัดทำทะเบียนประวัติ และบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรให้กับแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา ที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อการทำงาน โดยกำหนดให้ด้านหลังบัตรมีข้อมูลการอนุญาตทำงาน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ตามที่ได้รับการประสานจากกระทรวงแรงงาน ให้มีอำนาจในการกำหนดเลขประจำตัว ๑๓ หลักให้กับแรงงานต่างด้าวดังกล่าว และให้กรมการปกครองเปิดระบบเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อดำเนินการต่อไป

๔.๔ ให้กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน เป็นหน่วยงานหลักในการวางระบบสารสนเทศเพื่อการจัดระบบฐานข้อมูลของแรงงานต่างด้าว โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(อดุลย์ แสงสิงแก้ว)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

กรมการจัดหางาน

สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๑๗๓๐